

УДК 636.32/.38-086
© 2013

Н.П. ТЮПНА,
кандидат
сільськогосподарських наук

Н.В. ТЮПНА,
аспірант

ОСОБЛИВОСТІ
ВІДТВОРЮВАЛЬНОЇ
ЗДАТНОСТІ ПОМІСНИХ
ВІВЦЕМАТОК
АСКАНІЙСЬКОЇ ПОРОДИ
З НОВОЗЕЛАНДСЬКИМ
КОРІДЕЛЕМ

Обговорюються відтворювальна здатність помісних вівцематок і чистопородних та збереженість ягнят різного походження. Доведено, що серед порівнюваних груп маток досліджувані показники були кращими у маток групи $\frac{1}{2}$ МН×АС, ніж на варіанті $\frac{1}{4}$ НК×АС. За плодючістю відзначалися матки групи $\frac{1}{2}$ НК×АС.

Актуальність проблеми. На сьогодні є нагальною потреба у камвольній вовні, яка за технічними ознаками найповніше відповідає сучасним вимогам до виготовлення тканин і трикотажних виробів. Кросбредну вовну отримують від напівтонкорунних овець відповідних порід. В умовах інтенсивного сільськогосподарського виробництва найбільш перспективним для цієї мети є розведення скороспілого м'ясо-вовнового вівчарства [1].

Найкоротшим шляхом поліпшення породи тонкорунних овець може бути введене схрещування з баранами найкращих зарубіжних порід, що мають мериносову вовну типу "стренг" або напівтонку кросбредну в типі корідель [2, 3].

Серед поліпшуваних порід особливої уваги заслуговують новозеландські коріделі, які вдало поєднують добру м'ясну продуктивність з високим настригом кросбредної вовни. Від схрещування новозеландських коріделів з асканійськими тонкорунними матками вже одержано велику кількість помісей I–III поколінь. Подальше їх використання у поглинальному та введному схрещуванні набуває великого науково-практичного значення [4, 5].

Метою чергових наших досліджень було вивчення продуктивних якостей і природної резистентності помісних $\frac{1}{4}$ - і $\frac{3}{8}$ -кровних овець, одержаних від схрещу-

вання маток асканійської тонкорунної породи з баранами I і II поколінь по новозеландському коріделю та напівкровних за маницьким типом, які вирощувалися в екологічних умовах товарного господарства степової зони України.

Дослідженнями було передбачено вивчення в помісних тварин (у зіставленні з чистопородними асканійськими тонкорунними аналогами) росту і розвитку молодняку, відтворювальної здатності та збереженості ягнят.

Роботу виконували в господарстві "Червоний партизан" Томаківського району Дніпропетровської області.

Для проведення досліджень на вівцефермі господарства було сформовано (за принципом аналогів) чотири групи вівцематок асканійської тонкорунної породи по 200 голів. Перша група вівцематок (контрольна) була спарована з асканійськими тонкорунними баранами, друга і третя – з $\frac{1}{2}$ - і $\frac{3}{4}$ -кровними за новозеландським коріделем та четверта – з $\frac{1}{2}$ -кровними за маницьким типом ставропольської породи.

Від спарованих вівцематок був одержаний приплід, який став базою піддослідних груп. Протягом усього періоду дослідження тварини перебували в аналогічних умовах годівлі й утримання, прийнятих у господарстві.

Відтворювальну здатність маток ви-

Відтворювальна здатність помісних маток та збереженість ягнят залежно від походження

Показник	Порода, породність, група			
	АС×АС (перша)	½ НК×АС (друга)	¾ НК×АС (третя)	½ МН×АС (четверта)
Відтворювальна здатність				
Маток усього, гол.	200	200	200	200
Злучено маток, гол.	158	167	164	151
З них об'ягнулося, гол.	128	135	128	123
Народилось ягнят, гол.	161	191	156	147
Абортовані, мертвонароджені, гол.	2	5	5	4
Вихід ягнят на 100 маток (плодючість), гол.	125,7	141,4	121,8	119,4
Заплідненість, %	81,0	80,8	78,2	81,4
Збереженість ягнят, %				
Збереженість до 3,5–4-місячн. віку	91,5	94,4	93,1	92,8
у т.ч.: баранців	91,0	93,8	92,0	93,1
ярочок	92,0	95,0	94,2	92,5
до 13–14-місячн. віку	89,7	92,9	91,2	91,2
у т.ч.: баранців	90,0	93,5	92,1	90,1
ярочок	89,4	92,3	90,3	92,3

значали за їхньою запліднюваністю, плодючістю, а також за кількістю ягнят, одержаних з розрахунку на 100 маток, які окотилися. Збереженість ягнят визначали шляхом обліку відходу за період від народження до відлучення і до 13–14-місячного віку. Ріст і розвиток молодняку вивчали індивідуальним зважуванням ягнят при народженні, у 3,5–4,0- та 13–14 місяців.

Результати досліджень підтвердили, що відтворювальні якості овець залежать від генетичних особливостей, вгодованості, віку, живої маси маток, умов годування та утримання і є одним із важливих показників досліджуваної породи, а плодючість – це селекційна ознака, що впливає і визначає інтенсивність селекції та рівень продуктивності овець. Тому вивчення цих показників було одним із завдань наших досліджень.

Дані про відтворювальну здатність ма-

ток показують, що заплідненість вівцематок у піддослідних групах була неоднакова і за результатами осіменіння одного статевого циклу становила від 78,2 до 81,4 % (таблиця). Більш високою плодючістю відзначилися матки другої групи, найменшою – четвертої, які поступалися іншим групам на 6,0–9,4 %.

Збереження молодняку овець на різних стадіях онтогенезу є показником природної резистентності та пристосованості тварин до природно-кліматичних умов. Відхід молодняку овець спостерігається від народження до 13–14-місячного віку і буває дуже численним. За даними наших досліджень помісі всіх груп мали високу життєздатність.

Відмінності між помісними ягнятами незначні, але виділялись ярочки ¼ –кровні за новозеландським коріделем, збереження яких було вище на 3 %, ніж у ровесниць

ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ТА МАРКЕТИНГ У ВІВЧАРСТВІ

Особливості відтворювальної здатності помісних вівцематок асканійської породи з новозеландським кориделем

АС×АС у 4–5 місяців. У такому самому віці показник збереженості був вищим і у баранців ¼ НК×АС. У 13–14-місячному віці баранчики ¼ НК×АС перевершували своїх одноліток з групи АС×АС за збереженістю на 3,1 %. Помісні ягнята інших груп у 13–14 місяців займали проміжне положення і суттєво не відрізнялися між собою. Найбільший відхід ягнят спостерігався в осінньо-зимовий період.

Отже, серед порівнюваних груп маток великої різниці у заплідненні не було, але перевага маток четвертої групи пе-

ред варіантом ¾ НК×АС становила 3,4 %. За плодючістю відзначалися матки другої групи, а найменшою вона була у четвертій групі. Ягнята піддослідних груп життєздатністю суттєво не відрізнялися. Деяко більший відхід був у групі чистопородних асканійських ягнят у 4–5- та 13–14-місячному віці. Перевагу напівкровних маток перед аналогами можна аргументувати ефектом гетерозису, цією ж ознакою пояснюється і нижча життєздатність чистопородних асканійських ягнят порівняно з помісними.

Бібліографія

1. Іващенко А.І. Спадкові особливості чистопородного і помісного молодняка асканійської тонкорунної породи / А.І. Іващенко // Тези доповідей “З’їзд генетиків і селекціонерів України”. – К., 1986. – 40 с.

2. Шуваєв В.Т. Кроссбредное овцеводство: лекции / В.Т. Шуваєв. – Днепропетровск: Ред.-изд. отдел ДСХИ, 1980. – С. 30–31.

3. Жумашов М.Ж. Продуктивность помесей первого поколения австралийский корридель×тонкорунно-грубошерстная / М.Ж. Жумашов // Повышение генетического потенциала интенсивного живот-

новодства в Северном Казахстане : сб. науч. трудов. – Алма-Ата, 1987. – С. 98–99.

4. Классен В.К. Продуктивные качества кроссбредных помесей разного происхождения / В.К. Классен // Тезисы докладов 2-й республиканской научно-практической конф. молодых ученых. – Харьков, 1986. – 34 с.

5. Кройтер М.К. Эффективность использования баранов породы австралийский корридель и полврас для улучшения тонкорунных овец в зоне Восточного Казахстана. / М.К. Кройтер, А.М. Ротожников // Труды ВНИИОК. – М., 1989. – С. 40–42.

Рецензент – доктор сільськогосподарських наук, професор С.Г. Піщан

Резерви та перспективи виробництва зерна на Дніпропетровщині

Під такою назвою в нашому закладі в лютому цього року відбулася конференція за участю голови Дніпропетровської облдержадміністрації Дмитра Колеснікова, його заступника Вадима Нестеренка, знаних науковців, сільгоспвиробників. Учасники обговорили найактуальніші питання розвитку агропромислового комплексу, зокрема екології та підвищення родючості ґрунтів, впровадження передових технологій у виробництві рослинницької продукції. Адже наш регіон поряд з його промисловими потужностями має родючі землі, які потребують обайливого ставлення.

Ця наукова конференція дає багато відповідей на запитання виробників сільськогосподарської продукції та є поштовхом для подальшої модернізації аграрної галузі.